ŚWIERSZCZYK

Inspiracje i pomysły na lekcje

Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!

ŚWIERSZCZYK ...dobre strony dzieciństwa

nowa era Twoje mocne strony

Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!

Przewidywalne osiągnięcia ucznia:

- aktywnie i twórczo uczestniczy w zajęciach, zgodnie współpracuje w zespole,
- doskonali umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się na podstawie wysłuchanego tekstu, swobodnie wypowiada się na podany temat, odpowiada na pytania, odwołując się do tekstu i własnych doświadczeń,
- rozwiązuje zagadki i zadania logiczne,
- wie więcej i potrafi opowiedzieć czym jest zielona energia,
- wie jak oszczędzać energię,
- śpiewa i rytmicznie porusza się przy muzyce,
- estetycznie wykonuje pracę plastyczną.

Potrzebne będą:

„Świerszczyk" nr 5/2026, koszyk z szarfami w czterech kolorach w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci w klasie (do podziału na grupy), duża ilość zielonych kwadratów do punktacji oraz kolorowe kwadraty. Ponadto należy przygotować szpilki, małe guziczki i patyczki po lodach do wykonania wiatraczków (s. 8), cztery arkusze szarego papieru, czarne flamastry, białe kartki, klej Magic, kolorową bibułę, plastelinę, różne ścinki materiałów, pastele i nożyczki. Potrzebne będą także komputery z dostępem do Internetu, nagrody dla zwycięskiej drużyny oraz jabłka lub inne zdrowe przekąski dla wszystkich uczestników.

Uwaga!
Sytuacje dydaktyczne oznaczone ● można wykorzystywać w pracy z dziećmi 6-letnimi.

Dzieci w dniu zajęć zakładają zielone koszulki lub inne zielone elementy garderoby.

Plan zajęć

- ● Zabawy powitalne.
- ● Trening spostrzegawczości, opowiadanie historyjki obrazkowej.
- ● Słuchanie i czytanie opowiadania z podziałem na role, analiza głoskowa wyrazów.
- ● Kształtowanie umiejętności słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się na podstawie tekstu.
- ● Rozważania na temat energii odnawialnej i jej wykorzystywania inspirowane opowiadaniem, ćwiczenia spostrzegawczości, koncentracji, trening czytania ze zrozumieniem.

- ● Zadania logiczne, matematyczne, językowe i grafomotoryczne.
- ● ● Zabawa ruchowo-naśladowcza – improwizacje ruchowe przy muzyce.
- ● ● Ćwiczenia spostrzegawczości i grafomotoryczne.
- ● Zadania inspirowane komiksem.
- ● Wierzna historia z rubryki Wielkie Czytanie – praca inspirowana opowiadaniem.
- ● ● „Ekologiczne farmy wiatraków” – zespołowe tworzenie prac plastycznych.

Przebieg zajęć:

● ● Energetyczne powitanie – wprowadzenie do zajęć.

Zabawa na powitanie: echo.

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel zaprasza je do zabawy w echo. Wypowiada powitanie „Dzień dobry” w różny sposób: wysoko, nisko, głośno, cicho, śpiewnie. Dzieci naśladują prowadzącego. Zabawę mogą prowadzić chętne dzieci.

- Nauczyciel odsłania zapisane hasło okrzyku na dzisiejsze zajęcia: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.
- Następuje podział klasy na trzy lub cztery zespoły. Każdy zespół ma przypisany inny kolor, np.: czerwony, niebieski, zielony, żółty. Przydział do zespołów odbywa się na podstawie losowania: każdy uczeń losuje z koszyka szarfę w jednym z trzech lub czterech kolorów.
- Nauczyciel wyjaśnia klasie zasady współpracy i sposób wyłonienia zwycięskiej drużyny. Punktami są zielone kwadraty. Na koniec zajęć dzieci policzą zdobyte kwadraty i wyłonią zwycięski zespół.

● Zadania na rozgrzewkę w zespołach.

- „Zwariowane litery” – nauczyciel lub chętne dzieci czytają wiersz: „Słońce, woda, wiatr … Uratują świat!” Małgorzaty Strzałkowskiej (s. 22–23). Wszyscy szukają liter, które utworzą hasło: *Energia odnawialna*.
- Zespoły rozwiązują krzyżówkę z rubryki „Krzyżówkowo”. Hasło: *Poznaj źródła odnawialnej energii* (s. 40)
  ● Dla uczniów 6-letnich można przygotować powiększoną krzyżówkę ze s. 40, i rozwiązywać ją wspólnie, można również poćwiczyć analizę i syntezę każdego dobrze wpisanego hasła. Każde dziecko otrzymuje punkty za prawidłowe odpowiedzi.
- Uczniowie rozwiązują labirynt z rubryki „Labiryntowo” (s. 41). Szukają drogi, którą należy przeciągnąć kabel od wiatraka do domu

- „Znajdź różnice” – zespoły szukają 15 różnic między obrazkami (s. 34). To ćwiczenie starsze dzieci mogą wykonywać na czas (*która drużyna szybciej znajdzie różnice?*).
- ● Ćwiczenie logopedyczne z rubryką „Ukryte słowa” (s. 18–19). Nauczyciel czyta wiersz Małgorzaty Strzałkowskiej „Energia odnawialna”. Dzieci zastępują rysunki ich nazwami. Następnie z pomocą nauczyciela uczą się na pamięć fragmentu wiersza, wyraźnie i rytmicznie wypowiadając wszystkie wyrazy. Na koniec nauczycie puszcza z zasobów Internetowych filmu dla dzieci o energii odnawialnej.
- Zespoły, które rozwiążą kolejne zadania jako pierwsze i zrobią je poprawnie, otrzymują punkty (zielone kwadraty). Cała klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

●● Pożyteczny wiatr – kształtowanie umiejętności słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się na podstawie tekstu, próby wnioskowania.

- Uczniowie słuchają opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej „Gdy wieje wiatr” (s. 4–5) czytanego przez nauczyciela, śledząc tekst i zastępując obrazki słowami. Dzielą się wrażeniami w swobodnej rozmowie, a następnie próbują odpowiadać na pytania:
  - *Wymieńcie bohaterów opowiadania.*
  - *Dokąd wybrała się cała rodzina?*
  - *Dlaczego Ola upadła na kwietny dywan?*
  - *Dlaczego wiatr jest tak pożyteczny?*
  - *Co to są turbiny wiatrowe?*
  - *Czym różnią się dawne wiatraki od nowoczesnych?*
  - *Dlaczego wiatr wprawia w dobry nastrój nowoczesne wiatraki?*
- Każdy zespół przygotowuje prezentację tekstu opowiadania, dzieci czytają tekst z podziałam na role, dbając o odpowiednią intonację.
- Uczniowie wyszukują literę ę i dwuznak zi w nazwach obrazków.
- Zespoły wykonują wspólnie pastelami ilustrację do opowiadania.
- Zespoły prezentują wyniki swojej pracy, nauczyciel przyznaje punkty (zielone kwadraty). Cała klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

●● Ćwiczymy spostrzegawczość i grafomotorykę.

- Uczniowie szukają na czas ukrytych przedmiotów w rubryce „Ukryte obrazki” (s. 20).
- Dzieci zgodnie z instrukcją wykonują wiatraczki z rubryki „Rysunkowo” (s. 8).
- Uczniowie rysują drogę do magazynu energii zgodnie z instrukcją w zadaniu ze s. 9.
- W rubryce „Znajdowanka” (s. 16-17) dzieci wyszukują na ilustracji wskazane przedmioty
- Praca z rubryką „Ćwiczenia z myślenia” (s. 30-31) Uczniowie wykonują zadania w zespołach.

  Zadanie 1. W labiryncie uczniowie doprowadzają wodę rurami do odpowiednich miejsc i odczytują hasło: *Elektrownia wodna*.

  Zadanie 2. Dzieci wypisują wskazane litery i odczytują utworzone hasło: *Światło*.

  Zadanie 3. Uczniowie przechodząc od litery do litery wytyczają trasę i odczytują hasło: *Siła wiatru*.

  Zadanie 4. Dzieci pomagają dotrzeć promieniom słonecznym do paneli fotowoltaicznych na Ziemi.
- Każdy zespół otrzymuje od nauczyciela punkt za każde dobrze wykonane zadanie. Cała klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

● Trening czytania ze zrozumieniem z rubryką „Chcę wiedzieć więcej o zielonej energii” (s. 38–39). Zespoły pracują z poszczególnymi fragmentami:

- **Energia z wiatru.** Po przeczytaniu akapitu uczniowie wpisują do wyszukiwarki hasło: Farma Wiatrowa Lotnisko i sprawdzają, jak wygląda;
- **Energia ze słońca.** Po przeczytaniu akapitu uczniowie wpisują do wyszukiwarki hasło: farma fotowoltaiczna Jeziórko i oglądają ją z lotu ptaka;
- **Energia z wody.** Po przeczytaniu akapitu uczniowie wpisują do wyszukiwarki hasło: największa elektrownia wodna w Polsce i ją oglądają;
- **Magazyn energii.** Po przeczytaniu akapitu uczniowie wpisują do wyszukiwarki hasło: magazyn energii Żarnowiec i oglądają, jak będzie wyglądać jeden z największych powerbanków w Europie;
- **Zielona energia** – odczytują informację.
- Każdy zespół otrzymuje punkt za każde wykonane zadanie. Cała klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

● ● Słoneczko - zabawa ruchowo-naśladowcza.

- Cała klasa słucha piosenki Śpiewające Brzdące „Słoneczko” (lub innej o podobnej tematyce wyszukanej uprzednio w zasobach internetowych przez nauczyciela). Dzieci leżą na dywanie lub siedzą z zamkniętymi oczami.
- Uczniowie dzielą się wrażeniami, opowiadają o tym, co czuły i co sobie wyobrażały słuchając utworu.
- Improwizacja ruchowa przy muzyce. Uczniowie poruszają się w kole i ruchami ilustrują tekst piosenki. W czasie refrenu chwytają się za ręce i tańczą w kole.
- Po zabawie ruchowo-naśladowczej klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

● Komiksowe zadania do wykonania.

- Chętne dzieci głośno czytają komiks „Kotek Mamrotek – MAMROLOT” (s. 14–15). Wszystkie poniższe zadania uczniowie wykonują zespołowo.
- Wpisują do wyszukiwarki hasło *pojazdy napędzane energią słoneczną* i je oglądają.
- Wypisują na kartce, jakie znają inne źródła energii, która pochodzi z natury.
- Układają co najmniej pięć wyrazów z liter zawartych w słowie: *Mamrototnisko*.
- Każdy z zespołu rysuje swój symbol energii słonecznej.
- Każdy zespół otrzymuje punkt za każde wykonane zadanie. Cała klasa wznosi okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

● Wietrzna historia z rubryki „Wielkie czytanie”. Praca inspirowana opowiadaniem Tomasza Minkiewicza „Wiatroduj” (s. 42–46).

- Dzieci wysłuchują opowiadania czytanego przez nauczyciela lub przez chętnych uczniów. Dzielą się wrażeniami. Proszone przez nauczyciela wymieniają wszystkich bohaterów opowiadania i udzielają odpowiedzi na pytania:
  - *Gdzie rozgrywa się akcja opowiadania?*
  - *Kim był Wiatroduj?*
  - *Czego szukała dziewczynka?*
  - *Jak wyglądał duch wiatru i jakie było jego imię i nazwisko?*
  - *Co robił pan Bejdewind Halny?*
  - *W jaki sposób pomagał ludziom?*
  - *W jaki sposób można przechowywać energię?*
  - *Czy Bejdewind Halny był prawdziwy?*

- *Co dziadek zrobił z kalesonami?*
- *Jak należy oszczędzać energię ?*

- Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytania ze s. 47 (rubryka „Prawda czy fałsz”). Zespoły otrzymują punkty za każdą prawidłową odpowiedź udzieloną przez ich członków. Cała klasa wznosi okrzyk: *„Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!”*

Energetyczne podsumowanie.

- Zespoły przeliczają zdobyte punkty (zielone kwadraty). Następuje wyłonienie zwycięskiej drużyny, nauczyciel wręcza nagrody dla wszystkich uczestników zajęć: jabłka lub inne zdrowe łakocie.
- Zespoły wspólnie tworzą prace plastyczne przedstawiające ekologiczne farmy wiatraków. Wykorzystują do tego szary papier, zielone kwadraty zdobyte jako punkty oraz różnorodne materiały plastyczne.
- „Energetyczna iskierka” na pożegnanie. Uczniowie z nauczycielem stoją w kręgu, zachowując ciszę. Nauczyciel puszcza „iskierkę”, czyli lekko ściska dłoń dziecka po prawej stronie, a ono podaje „iskierkę” dalej. Kiedy „iskierka” wróci do nauczyciela, wszyscy recytacją okrzyk: *Zielona energia jest odnawialna, czyli dla Ziemi idealna!*.

Złap Energię Odnawialną! Klasa może również wziąć udział w konkursie, opisanym na s. 35.

Bożena Kotasińska

KONKURS

Złap energię odnawialną – wiatru, wody i słońca!

Warto zwrócić uwagę uczniów na inicjatywę edukacyjną towarzyszącą „Świerszczykowi” nr 5/2026, czyli na **ogólnopolski konkurs „Złap energię odnawialną – wiatru, wody i słońca!”**.

Inicjatywa kierowana jest do uczniów szkół podstawowych (klasy I–VIII). Jej celem jest rozwijanie świadomości ekologicznej oraz zachęcenie dzieci i młodzieży do twórczego podejścia do zagadnień związanych z energią odnawialną i jej wykorzystaniem w codziennym życiu.

Zadaniem uczniów pracujących zespołowo (np. w ramach klasy) jest **zaprezentowanie sposobów pozyskiwania oraz magazynowania energii z naturalnych źródeł**. Forma pracy jest dowolna: mogą to być m.in. plakaty, makiety lub inne kreatywne realizacje.

Do wygrania wspaniałe nagrody: zestawy „Świerszczyk” i innowacyjne systemy edukacyjne Empiriusz 2.0!

Start konkursu: 1 maja 2026 r.
Ostatni dzień przyjmowania zgłoszeń: 19 czerwca 2026 r.

Udział w konkursie może stanowić wartościowe rozszerzenie zajęć sprzyjające pracy projektowej, integracji klasy oraz praktycznemu zastosowaniu wiedzy zdobytej podczas lekcji.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: **https://www.nowaera.pl/konkurs-oze**